

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Nr. 29680/2026
Domnului Cseke Attila Zoltán
Ministrul Sănătății

RECOMANDAREA

nr. 179 din 5 august 2026

privind necesitatea implementării de măsuri unitare de asistență a persoanelor vârstnice vulnerabile care intenționează să încheie contracte translativ de proprietate și cooperarea instituțională în vederea sprijinirii efective a acestor persoane

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu având în vedere o situație concretă învedereată de din cadrul Unității primiri urgențe a Spitalului

din care au rezultat date privind posibila conduită frauduloasă a unor persoane care exercită manopere dolosive față de pacienți lipsiți de suportul familial, în scopul nedeclarat de a obținerii dreptului de proprietate asupra unor imobile aflate în patrimoniul pacienților vulnerabili, cărora pretind că le vor oferi îngrijirea necesară ulterior externării. Astfel, s-a apreciat că situația sesizată a relevant elemente care pot surveni în nenumărate cazuri, în măsura în care sunt implicate persoane care datorită vârstei și/sau bolii se află într-o situație de vulnerabilitate, acestea fiind puse chiar și temporar în imposibilitatea de a conștientiza efectele actului pe care îl încheie și să nu ofere un consimțământ valabil la încheierea actului,

Sesizarea din oficiu a avut în vedere:

- prevederile art. 30 din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, potrivit cărora:

(1) Autoritatea tutelară/Instanța de tutelă din unitatea administrativ-teritorială în care persoana vârstnică are domiciliul sau reședința are obligația de a acorda, la solicitarea acesteia, consiliere juridică gratuită în vederea încheierii contractelor de vânzare-cumpărare sau de donație ori în vederea constituirii de garanții mobiliare sau imobiliare, care au ca obiect bunurile mobile ori imobile ale persoanei vârstnice.

(2) Persoana vârstnică este asistată, la cererea acesteia sau din oficiu, după caz, de un reprezentant al autorității tutelare/instanței de tutelă, în vederea încheierii oricărui act translativ de proprietate, având ca

obiect bunuri proprii, în scopul întreținerii și îngrijirii sale, precum și în vederea încheierii contractelor de locațiune/comodat cu persoane fizice, în scopul găzduirii, precum și întreținerii și îngrijirii acesteia.

- prevederile art. 31 din aceeași lege, potrivit cărora obligația de întreținere și de îngrijire, precum și modalitățile practice de executare a acesteia se prevăd expres în actul juridic încheiat de notarul public, sub sancțiunea nulității;

- prevederile art. 2555 Cod Civil, potrivit cărora contractul de întreținere se încheie în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute;

- posibilitatea ca, profitând de vulnerabilitatea pacientului și pentru a câștiga încrederea acestuia, anterior sau ulterior încheierii contractului de întreținere, anumite persoane să încheie cu pacienții vulnerabili contracte care (spre a eluda obligativitatea formei autentice), deși nu poartă în mod formal denumirea de contract de întreținere — includ în sarcina debitorului obligații specifice acestui contract, producând efecte din perioada internării (prin preluarea de către debitor a sarcinii comunicării cu personalul medical, obținerii rețetelor, medicației specifice și primirii de informații privind tratamentul și îngrijirea necesară creditorului) și ulterior externării prin îngrijirea la domiciliu;

- posibilitatea, astfel după cum aceasta a rezultat din cazul concret ce a făcut obiectul sesizării din oficiu anterioare, ca așa numitul "îngrijitor" să solicite unității sanitare și informații privind demersurile realizate prin raportare, spre exemplu, la direcțiile de asistență socială sau autoritatea tutelară, ținând la limitarea exercitării competențelor specifice asistenților sociali ce își desfășoară activitatea în spitale și putând conduce la lipsirea de ocrotire a persoanelor vulnerabile.

Urmare demersurilor efectuate la nivel național, din datele comunicate Birourilor Teritoriale ale Instituției Avocatul Poporului au rezultat, în esență, practici similare și au fost identificate dificultăți și probleme recurente la nivelul unităților sanitare, prin raportare la obiectul sesizării din oficiu.

Menționăm, totodată, că din informațiile comunicate de către Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale București a rezultat, în esență, că din cele 19 unități sanitare aflate în administrarea ASSMB un număr de 9 unități sanitare au încadrat personal cu funcția de asistent social, iar 10 unități sanitare nu există personal încadrat pe funcția de asistent social, una din principalele dificultăți identificate în desfășurarea activităților de protecție a persoanelor vulnerabile fiind reprezentată de lipsa personalului de specialitate în domeniul asistenței sociale, apreciindu-se ca necesară consolidarea mecanismelor de identificare și gestionare a cazurilor sociale și asigurarea unei abordări multidisciplinare a pacienților vulnerabili cu sprijinul serviciilor publice de asistență socială.

Concluzionând, ASSMB a subliniat că la nivelul unităților sanitare aflate în administrarea A.S.S.M.B. există permanent disponibilitatea instituțională pentru continuarea colaborării cu autoritățile și instituțiile competente, în vederea consolidării mecanismelor de protecție, prevenție și monitorizare a situațiilor de vulnerabilitate identificate în rândul persoanelor internate.

Totodată, din datele comunicate de către Ministerul Sănătății, reiese că eficientizarea demersurilor asistenților sociali "depinde de un parteneriat instituțional consolidat. O abordare adaptată realității, digitalizarea fluxurilor de informații și o colaborare strânsă între instituții va permite trecerea de la un sistem rigid la un mecanism de suport rapid, centrat pe nevoile urgente ale pacienților."

*

**

Față de aspectele anterior menționate, apreciind că obligația statului de a asigura protecția persoanelor vârstnice nu se limitează la existența unor dispoziții legale care reglementează consilierea și asistarea acestora la încheierea actelor juridice, ci presupune și crearea unor mecanisme administrative eficiente prin care aceste garanții să poată fi aplicate în mod real și efectiv,

Având în vedere că persoanele vârstnice – inclusiv cele internate în unități sanitare, în special cele lipsite de suport familial, aflate în situații de dependență, cu autonomie redusă ori cu afecțiuni care le pot afecta capacitatea de apreciere și decizie, reprezintă o categorie vulnerabilă care necesită măsuri sporite de protecție, în cazul acestora riscul influențării, manipulării ori exploatării patrimoniale fiind amplificat de izolarea socială, dependența față de alte persoane și dificultatea exercitării efective a drepturilor proprii,

Deoarece intervenția autorităților competente este, în numeroase situații, determinată de sesizarea prealabilă a notarului public, a persoanei interesate sau a membrilor familiei, nefiind identificate mecanisme uniforme care să permită identificarea și gestionarea timpurie a situațiilor de risc și neexistând baze de date care să ofere date cu privire la toate persoanele vârstnice care ar putea necesita consiliere sau luarea de măsuri de ocrotire, astfel încât autoritățile locale să acționeze preventiv, în sprijinul acestor persoane,

În lipsa unor proceduri clare de colaborare între unitățile sanitare, autoritățile tutelare și serviciile publice de asistență socială, există riscul ca anumite situații care necesită intervenția autorităților să nu fie identificate ori să fie semnalate tardiv, după producerea unor consecințe patrimoniale dificil sau imposibil de remediat,

Considerându-se că este necesară adoptarea unor măsuri care să asigure o practică administrativă unitară, aptă a consolida cooperarea interinstituțională și mecanismele de prevenire a abuzului, influențării și exploatării patrimoniale a persoanelor vârstnice vulnerabile,

Având în vedere necesitatea consolidării cadrului instituțional existent și dezvoltării unor mecanisme unitare de prevenție și intervenție, care să conducă la creșterea gradului de protecție a persoanelor vârstnice vulnerabile și la asigurarea unei aplicări unitare a dispozițiilor legale incidente,

În temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție, coroborat cu art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Instituției Avocatul Poporului și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

Ministrul Sănătății va analiza oportunitatea:

- reglementării unei proceduri prin care personalul medico-social să sesizeze serviciile publice de asistență socială și autoritățile tutelare competente atunci când sunt identificate persoane vârstnice vulnerabile, fără suport familial ori aflate în situații vulnerabile;

- elaborării unor instrucțiuni aplicabile tuturor unităților sanitare publice privind identificarea, și gestionarea situațiilor în care persoanele vârstnice internate sunt expuse riscului de abuz sau exploatare, spre

exemplu înființarea unor posturi de asistent social în unitățile sanitare în care un asemenea post nu există, promovarea unor protocoale-cadru de colaborare între unitățile sanitare, autoritățile tutelare, serviciile publice de asistență socială;

- organizării unor programe de formare profesională continuă pentru personalul medico-social privind protecția persoanelor vârstnice, identificarea semnelor de abuz patrimonial, obligațiile de sesizare și colaborarea interinstituțională;

- adoptării unor măsuri de informare a persoanelor vârstnice internate cu privire la drepturile acestora, la serviciile sociale disponibile și la posibilitatea de a beneficia de sprijinul autorităților competente atunci când se află în situații de vulnerabilitate;

Ministrul Sănătății va informa pe Avocatul Poporului în termen de 60 de zile de la primirea Recomandării cu privire la însușirea acesteia și la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului,

